

Вплив аграрного бізнесу на ринки продовольства в економічній системі

Микола Горбачьов,

аспірант кафедри економіки та фінансів,

ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна,

e-mail: horbachovmo@krok.edu.ua,

ORCID: 0009-0006-4946-609X

Ігор Румик,

д.е.н., професор, завідувач кафедри економіки та фінансів,

ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна,

e-mail: rutykii@krok.edu.ua,

ORCID: 0000-0003-3943-639X

Аграрний сектор є ключовим елементом ринкової економіки. Його значення полягає в підтримці розвитку багатогалузевої інфраструктури аграрного ринку, що стимулює сільськогосподарські підприємства до активнішої інтеграції, забезпечуючи збереження та примноження агропромислових ресурсів, а також сприяє підвищенню рівня продовольчої безпеки держави.

Метою роботи є дослідження суті агробізнесу, його завдань, а також розробка рекомендацій щодо його сталого розвитку для забезпечення збалансованого функціонування продовольчого ринку України.

Україна спроможна задовольняти внутрішні потреби в сільськогосподарській продукції завдяки власному виробництву. За умов стабілізації зростання виробництва вона має всі реальні можливості стати великим експортером сільськогосподарської продукції [1, с. 139].

Однак, аграрне виробництво, як вид бізнесу під час війни, й надалі відзначається нестабільністю та високою ризикованістю, не гарантує достатніх прибутків для розширеного відтворення. До числа основних проблем належить удосконалення механізму державного регулювання та ринкового саморегулювання агробізнесу, формування взаємовигідних організаційно-економічних інтеграційних відносин, зокрема коопераційного типу, а також питання інформаційно-консультаційного забезпечення виробників продовольства, планування і прогнозування кон'юнктури продовольчих ринків.

Державна продовольча політика в сучасних умовах воєнного стану має запропонувати чітко визначену стратегію розвитку агробізнесу, зміст якої полягає у формуванні ефективного конкурентоспроможного продовольчого виробництва, здатного забезпечити продовольчу безпеку та нарощування експорту, що збільшить його внесок в економіку країни.

Удосконалення економічних відносин між учасниками агропромислової інтеграції необхідно спрямовувати на вирішення проблеми забезпечення еквівалентності розподілу результатів спільної виробничо-господарської діяльності.

Агрохолдинги мають накопичений певний досвід їх позитивної діяльності в окремих сферах. Зокрема, у зовнішньоекономічній діяльності - це освоєння географічного простору, вихід на зовнішні ринки і адаптація до потреб

світового ринку та ознайомлення з зарубіжним досвідом ведення бізнесу та впровадження інноваційних технологій з використанням високоефективних систем обробки ґрунту «No-Till», «MiniTill», застосування системи GPS з повністю контрольованим технологічним процесом [2, с. 460].

Системний підхід до забезпечення продовольчої безпеки дозволяє поєднати різні рівні її підсистем в єдину ієрархічну систему управління і визначити пріоритети на рівні стратегічного керування процесом на його початкових етапах. При цьому вектором процесу забезпечення продовольчої безпеки, що визначає спектр стратегічних пріоритетів у процесі забезпечення сталого зростання, повинна стати ефективна державна політика, спрямована на досягнення макроекономічної та політичної стабільності, експортоорієнтована діяльність, використання власних ресурсів.

Визначення процесу забезпечення продовольчої безпеки може бути представлено як векторне поле, яке означає безліч можливих варіантів розвитку суміжних підсистем. До цього поняття входить також вектор оцінки рівня конкурентоспроможності національної економіки як співвідношення результату до поставленої цілі. В цьому контексті важливо визначити основні напрями, за якими можна охарактеризувати рівень конкурентоспроможності країни, і з'ясувати, за рахунок яких факторів він підвищується.

Зокрема, впровадження банківської гарантії для форвардних контрактів на зерновому ринку на зростання ціни дозволить підняти статус вітчизняного ринку зерна на міжнародній арені до преміум ринку. Адже з впровадженням цього інструменту, всі виробники та постачальники автоматично стануть першокласними компаніям з високою надійністю виконання контрактів, що в свою чергу значно посилить репутацію України серед міжнародних імпортерів зерна [3].

Крім того, розвиток аграрного бізнесу в Україні значно стримує недосконала система інформаційно-консультаційного забезпечення, особливо на нижчих рівнях. Створення ефективної інформаційної системи дозволить активніше розвиватися, залучати передові технології та відкрити нові можливості для підприємців у сфері аграрного бізнесу щодо вивчення ринків, споживачів, каналів збуту тощо.

Таким чином, аграрний бізнес відіграє ключову роль у формуванні ринків продовольства, забезпечуючи стабільність постачання, розвиток інфраструктури та впровадження інновацій. Його діяльність сприяє підвищенню продуктивності, доступності продуктів харчування та зміцненню продовольчої безпеки, водночас стимулюючи економічне зростання та розширюючи можливості для міжнародної торгівлі.

Ключові слова: аграрний бізнес; ринок продовольства; системний підхід; банківська гарантія; інформаційно-консультаційне забезпечення; продовольча безпека.

Список використаних джерел

1. Румик, І. (2020). *Продовольча безпека держави: питання теорії, методології, практики: монографія*. Київ: ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК». 2020. 420 с. DOI: <https://doi.org/10.31732/FS>
2. Сегеда С.А. (2020). *Аграрно-продуктове виробництво України: монографія*. Вінниця: Видавець Балюк І.Б., 638 с. URL: <https://r.donpu.edu.ua/handle/123456789/2755>
3. Горбачьов М.О. *Банківська гарантія для форвардів виведе Україну на рівень преміум ринку*. URL: <https://uga.ua/news/gorbachov-bankivska-garantiya-dlya-forvardiv-vivede-ukrayinu-na-riven-premium-rinku/>